

Školní preventivní strategie na období 2024-2027

Dětský domov a Základní škola Vizovice
3. května 528
763 12 Vizovice

ředitelka: Mgr. Martina Mrlíková
telefon: 774 444 380
email: reditel@ddzsvizovice.cz

Obsah

1.	Charakteristika dokumentu	3
2.	Charakteristika dětského domova a Základní školy	3
3.	Analýza současné situace	3
4.	Vymezení pojmů	4
5.	Platné dokumenty	5
6.	Personální zajištění prevence	5
7.	Spolupráce s dalšími organizacemi	6
8.	Vymezení cílové skupiny:	7
9.	Cíle školní preventivní strategie	7
10.	Vymezení cílové skupiny:	Chyba! Záložka není definována.
11.	Vyhodnocení školní strategie prevence	9
12.	Finanční zajištění prevence	9

1. Charakteristika dokumentu

Školní preventivní strategie (ŠMP) je dlouhodobý program primární prevence rizikových projevů chování žáků s platností od 2024-2027. Jedná se o dlouhodobý preventivní program pro školy a školská zařízení. Je zpracován systémově, vychází ze školních vzdělávacích plánů, jehož cílem je efektivnost a realizovatelnost. Je zařazen do školního vzdělávacího programu a slouží jako podklad pro zpracování ročního Minimálního preventivního programu školy a dětského domova.

Školní preventivní strategie se na škole a v dětském domově zaměřuje primárně na předcházení rozvoje rizik, které směřují k následným rizikovým projevům v chování žáků jako je záškoláctví, násilí, šikana a kyberšikana, užívání návykových látek, kriminalita a vandalismus, rasismus, netolismus, útěky a další projevy rizikového chování.

Školní preventivní strategie vychází především z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027.

2. Charakteristika dětského domova a Základní školy

Dětský domov slouží dětem, kterým byla soudem nařízena ústavní výchova. Děti od 3 do 18 let, přihází na nezbytně dlouhou dobu, tj. než se mohou vrátit domů nebo než je pro ně nalezena náhradní rodina. Jestliže dítě studuje, může v domově zůstat na dobrovolném pobytu až do 26 let. Způsob života je přizpůsoben životu v rodině. Má tak podobu samostatných rodinných skupin, které lépe navozují typické rodinné prostředí. Kapacita domova je 16 dětí.

Základní škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o školu malotřídní s pěti třídami a devíti ročníky. Žáci se zde vyučují v odděleních a kapacita školy je 40 žáků. Škola poskytuje výchovu a vzdělání dětem, které vyžadují citlivý přístup pedagogů a individuální tempo výuky, za použití speciálně pedagogických výchovně vzdělávacích metod a podpůrných terapií. Vzhledem k specifikům žáků, kteří mají různé stupně podpory, zohledňuje primární prevence jejich individuální potřeby, schopnosti a možnosti.

3. Analýza současné situace

Do vyhledávání rizikových projevů chování ve škole i v dětském domově jsou zapojeni, jak samotní žáci (formou rozhovoru ve vyučovacích hodinách, soukromého rozhovoru, schránky důvěry, očitého svědectví), tak i jejich rodiče a všichni pedagogové. Nejčastěji jsou zaznamenány problémy ve fungování kolektivu, vzájemné nerespektování mezi žáky a

kázeňské přestupky. Ve výjimečných případech je u žáků zaznamenáno použití elektronických cigaret nebo poškození školního majetku. Dalším problémem je používání mobilních telefonů během vyučování. S tímto se pojí i důležitost prevence rizikového chování na internetu, zejména na sociálních sítích. Často je zaznamenáno i narušování osobních prostor jedince.

V dětském domově se díky nižší kapacitě dětí daří rizikové projevy poměrně dobře analyzovat a mapovat. Metodik prevence spolupracuje jak se samotnými dětmi, které informují, tak s ostatními pedagogy (vychovatelé) i vedoucími pracovníky. V současnosti je v dětském domově nejčastější výskyt elektronických cigaret, kratomu, nikotinových sáčků nedostatečná finanční gramotnost, homofobie a nezdravý životní styl. Minimálně se vyskytuje vandalismus, útěky, či užívání konopí.

4. Vymezení pojmů

Hlavním cílem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova zaměřená na omezení výskytu nežádoucího chování. Důraz je kladen na kontinuitu, systematickosti a komplexnost preventivních opatření, která zohledňují věk dítěte a jeho aktuální pohled na svět. Podle Miovského je rizikové chování takové, které vede k výraznému zvýšení zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jednotlivce či společnost. V oblasti školství, mládeže a tělovýchovy se primární prevence soustředí na několik klíčových oblastí, jako jsou:

- agrese, šikana, kyberšikana a různé formy násilí (domácí násilí, rasismus, xenofobie, antisemitismus, extremismus, vandalismus, krádeže),
- závislosti (nádvkové látky, netolismus, gambling, nová náboženská hnutí),
- záškoláctví,
- rizikové chování v dopravě, rizikové sporty a prevence úrazů,
- rizikové sexuální chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, psychické problémy a prevence sebevražedného chování.

Škola se zaměřuje jak na specifické, tak i na nespecifické metody primární prevence.

Specifická primární prevence se zaměřuje na aktivity a programy, které mají vést k snižování výskytu rizikových projevů chování. Jedná se o: všeobecnou prevenci (zahrnující všechny žáky), selektivní prevenci (zaměřena na žáky, u nichž je pravděpodobnější výskyt projevů rizikového chování) a indikovanou prevenci (jednotlivci, nebo skupiny, u kterých byl zaznamenán zvýšený výskyt projevů rizikového chování).

Nespecifická primární prevence zahrnuje všechny iniciativy podporující zdravý životní styl a posilování pozitivního sociálního chování prostřednictvím organizací volného času (zájmových, sportovních a jiných), které vedou k dodržování určitých společenských norem, podporují zdravý rozvoj osobnosti (posilování schopnosti efektivně zvládat obtížné a stresující situace) a zodpovědnost za sebe a své jednání.

5. Platné dokumenty

Školní preventivní strategie vychází z těchto předpisů:

- Národní strategie prevence rizikového chování na období 2019-2027.
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Metodické pokyny Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
- Vyhláška č. 73/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění
- Novela zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, z roku 2012 (č.333/2012) Sb.
- Zákon č. 218/2003 Sb., O odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)

6. Personální zajištění prevence

Mgr. Martina Mrlíková	ředitelka školy
Mgr. Vendula Schmiedloá	zástupkyně ředitelky (za dětský domov)
Mgr. Michal Navrátil	zástupce ředitelky školy (za školu)
Mgr. Pavla Pisaříková	školní metodik prevence
Mgr. Ivona Slováková	výchovný poradce, kariérní poradce

Výchovný poradce – nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji. Spolupracuje se všemi ostatními pedagogickými pracovníky, navrhuje opatření, vede individuální pohovory s dětmi i s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci, jedná se sociálním odborem, konzultuje problémy s odbornými pracovišti (SPC, PPP).

Metodik prevence – spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci, komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence. V případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence,

koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Pedagogové – věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy, provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuji opatření, informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, o potížích žáka. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, konzultačních hodin a individuálních pohovorů, které si obě strany domluví.

Ředitel školy – sleduje efektivitu prevence, problémy v kontextu celé školy, provádí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole, účastní se výchovných komisí a všech důležitých jednání.

7. Spolupráce s dalšími organizacemi

- Krajská pedagogicko-psychologická poradna ve Zlíně
- Speciálně pedagogické centrum Zlín
- Spolupráce s jinými dětskými domovy ve Zlínském kraji
- Středisko výchovné péče Domek Zlín
- OSPOD
- -Společnost Podané ruce, Zlín
- Dům dětí a mládeže Zvonek Vizovice
- Fotbalový klub SK Vizovice
- Mgr. et Mgr. Jan Zahradník- psychoterapie
- Přemysl Ulman- rodinný terapeut
- MUDr. Nečasová- pediatrička
- MUDr. Šebelová- psychiatr
- Korunka Luhačovice
- Centrum pro rodinu Vizovice
- Obec Vizovice
- Nízkoprahové zařízení Vítěk Vizovice
- Obvodní oddělení Policie ČR
- Nadační fond Terezy Maxové, NF Albert, NF Nadání a dovednosti, NF Spolu dětem, NF Dejme dětem šanci

Součástí výuky jsou také preventivní programy organizovány externími společnostmi. Aktuální rozpis preventivních programů jsou vždy součástí Minimálního preventivního programu (MPP) pro daný školní rok. MPP je připravován v souladu s ŠSP. Při tvorbě MMP je brána v úvahu evaluace z minulého školního roku. Rovněž při konzultaci s kolegy vyplynula potřeba vzhledu vnějšího subjektu.

8. Vymezení cílové skupiny:

Školní strategie prevence je zaměřena na všechny žák od 1. do 9. ročníku ZŠP s přihlédnutím k individuálním a věkovým zvláštnostem. V našem zařízení se jedná především o děti ze sociálně slabšího a málo podnětného prostředí, s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

V dětském domově se jedná o děti od 3 do 18ti let, popřípadě do ukončení studií. Většina dětí z DD pochází z patologicky značně narušených rodin, kde se vyskytují různé formy trestné činnosti, drogy, gamblerství či alkoholismu. Proto děti umístěné do ústavní péče patří k velmi ohrožené skupině.

9. Cíle školní preventivní strategie

Na co se u žáků školy i dětí dětského domova zaměříme:

- kouření a jiné návykové látky u žáků
- náznaky šikany
- časté jednodenní absence u žáků
- chování žáků – vulgarismy, nadávky
- agresivní chování žáků
- neplnění školních povinností
- ničení školního majetku
- drobné krádeže
- nevhodné trávení volného času
- spolupráci s rodiči
- prevenci nevhodného chování k žákyni s PAS

Dlouhodobé:

- Posilování zodpovědnosti dětí a mládeže za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jejich věku
- Dodržování společně stanovených pravidel
- Vytváření a upevňování hodnotového systému a jeho posilování
- Vytváření dobrého sociálního a estetického klimatu v domově
- Zvyšování odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům
- Podpora zdravého a bezpečného školního prostředí
- Podpora pozitivního vztahu k učení a školnímu prostředí

- Zajištění včasné intervence a poradenství
- Rozvoj sociálních dovedností a prevenci sociální izolace
- Minimalizace šikany a kyberšikany
- Zamření na rozvoj bezpečnosti na sociálních sítích
- Podpora a vedení žáků ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení, schopnosti stanovit si v životě reálné cíle
- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- Podpora rizikových a ohrožených skupin žáků
- Sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit zázemí pro jejich vytváření a realizaci
- Poskytovat poradenské a konzultační služby pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy.
- Hry na rozvoj osobnosti
- Vytváření, nabídka a podpora různých volnočasových aktivit
- Vytváření zdravého klimatu v rodinných skupinách
- Spolupráce domova, školy a pedagogů volného času
- Využívání relaxačních aktivit
- Eliminace užívání návykových látek
- Podpora finanční gramotnosti

Krátkodobé:

- Učit děti takové znalosti a dovednosti, které budou vhodně uplatnitelné v životě
- Realizace preventivních aktivit všemi dostupnými formami- spolupráce s externími organizacemi a institucemi,
- Monitorovat projevy rizikového chování ve škole a na DD

10. Metody a formy realizace

- Besedy, semináře, workshopy, přednášky s odborníky na dané téma
- Interaktivní formy sebepoznávání, které směřují k posílení osobnosti (sebeuvědomění, sebedůvěra, zodpovědnost, umění se dobře rozhodnout, sebeovládání)
- Sportovní hry a soutěže
- Volnočasové aktivity
- Schránka důvěry
- Výlety, exkurze
- Zapojení a spolupráce ostatních vychovatelů

- Projektové vyučování (na úrovni třídy nebo skupin), integrované tematické vyučování, zážitková pedagogika, kooperativní vyučování
- individuální rozhovory

11. Vyhodnocení školní strategie prevence

Vyhodnocení školní preventivní strategie provádí školní metodik prevence spolu s ostatními pedagogickými pracovníky, třídními učiteli a ředitelkou zařízení na konci daného období.

Evaluace je zaměřena na:

- Klima školy
- Efektivitu preventivních aktivit
- Výskyt rizikového chování
- Úroveň spolupráce s externími organizacemi

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu.

12. Finanční zajištění prevence

Škola se v oblasti prevence dlouhodobě snaží o co nejmenší finanční zátěž žáků a jejich zákonných zástupců. Školní metodik prevence, ve spolupráci s oblastním metodikem prevence v PPP, sleduje nabídku preventivních programů v regionu a možnosti jejich financování. Školní metodik sleduje i vyhlašování dotačních projektů na primární prevenci ve školách z MŠMT či Zlínského kraje. Programy prevence jsou často hrazeny z projektů spolupracujících organizací. Malá část preventivních programů je přímo hrazena žáky či jejich zákonnými zástupci

Ve Vizovicích dne 10.10.2024

Mgr. Pavla Pisaříková

Školní metodik prevence

Mgr. Martina Mrlíková

ředitelka DD a ZŠ Vizovice

